

Πλούσια η εκκλησιαστική περίοδος του Δωδεκαήμερου σε κάλαντα, τραγούδια, ύμνους, εκκλησιασμό και οικογενειακή ατμόσφαιρα. Κάλαντα και θρησκευτικά τραγούδια είχαν όμως όλοι οι λαοί και τα συναντάμε από τα πανάρχαια χρόνια. Πώς ξεκινάνε και ποια είναι η σημασία τους;

Η ιστορία των καλάντων είναι πανάρχαιη, όπως είπες. Όχι μόνο τα κάλαντα αλλά και πολλές λαϊκές συνήθειες ο χριστιανισμός τις προσέλαβε και τις απορρόφησε, δινοντάς τους χριστιανική σημασία γιατί είχαν ριζωθεί στο υποσυνείδητο των λαών. Στην αρχαία Αθήνα συνδέθηκαν με την καλή σοδεία για τον επόμενο χρόνο, Η ονομασία τους προέρχεται από τις Ρωμαϊκές Καλένδες. Καλένδες ονόμαζαν οι Ρωμαίοι την πρώτη του κάθε μήνα. Είχαν δηλαδή οι Ρωμαίοι 12 καλένδες όσοι και οι μήνες, αλλά ειδικά οι καλένδες της πρωτοχρονιάς ήταν λαμπρές, ανταλλάσσονταν δώρα, στόλιζαν και γιόρταζαν μεγαλόπρεπα. Από τότε επικράτησαν να λέγονται κάλαντα μόνο τις ημέρες της Πρωτοχρονιάς. Στη συνέχεια άρχισαν να ψάλλονται κάλαντα και τα Χριστούγεννα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε όμως ότι τα πρώτα κάλαντα ήταν ο ύμνος των αγγέλων πάνω από τους έκπληκτους βοσκούς: Το «δόξα εν υψίστοις Θεω και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία». Σήμερα τα κάλαντα επαναλαμβάνονται τόσο την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, όσο και την παραμονή των Φώτων. Αυτό το πανάρχαιο έθιμο πρέπει πάση θυσία να διατηρηθεί, με το να ενθαρρύνουμε και να καλωσορίζουμε τα παιδιά που μας ρωτάνε: Να σας τα πούμε;

Υπάρχουν όμως και έθιμα που δεν ξεκίνησαν μέσα από χριστιανικά περιβάλλοντα. Σαν παραδείγματα απλά, μπορούμε να αναφέρουμε το λεγόμενο «καλό ποδαρικό» και το «σπάσιμο του ροδιού» την Πρωτοχρονιά.

Το καλό ποδαρικό έχει πλέον συμβολική σημασία και οι νοικοκυραίοι πιστεύουν ότι αν ένας τυχερός άνθρωπος μπει στο σπίτι μόλις γυρίσει ο χρόνος και μας ευχηθεί όλα τα αγαθά κρατώντας συνήθως και ένα εικόνισμα, τότε θα πάει καλά η χρονιά όλη, θα έχει υγεία η οικογένεια, θα πετύχει οικονομικά, θα ευτυχήσουν όλοι κ.λπ. Γι' αυτό και έβαζαν και βάζουν πάντα ένα μικρό παιδί να μπει και να βγει στο σπίτι μετά τις 12 το βράδυ, όταν έχει γυρίσει ο νέος χρόνος επειδή τα παιδιά είναι αθώα και αγνά. Το έθιμο αυτό είναι πολύ παλιό. Υπήρχε στους αρχαίους Έλληνες, τους Ρωμαίους αλλά και τους Ιουδαίους. Οι βυζαντινοί ονόμαζαν τους τυχερούς ανθρώπους «καλόποδες» και τους έβαζαν στο σπιτικό τους την Πρωτοχρονιά. Στις αγροτικές περιοχές της πατρίδας μας το ποδαρικό συνδέθηκε με την καλή σοδεία και την ευκαρπία της γης. Σε μερικά χωριά (Ρούμελη) ο καλοπόδαρος σκόρπιζε και ρύζι για να ριζώσει το καλό. Η συνήθεια αυτή συναντάται και σε ευρωπαϊκές χώρες, όπως στην Αγγλία π.χ. Οι πατέρες στο Βυζάντιο κατέκριναν το έθιμο αυτό, και ιδιαίτερα ο άγιος Γρηγόριος ο Νύσσης, αδελφός του Μεγάλου Βασιλείου. Και ερχόμαστε να πούμε και εμείς ότι αν πιστεύει κάποιος ή κάποια στην έννοια της τύχης, τότε βρίσκεται μακριά από την έννοια του Χριστιανισμού. Διότι ή πιστεύεις και παρακαλός το Θεό και τα περιμένεις όλα από εκείνον ή δεν γνωρίζεις ποιος είναι ο Χριστός και στην ουσία είσαι άπιστος. Η αστρολογία περίπου είναι το ίδιο πράγμα. Ορισμένοι εμπιστεύονται τα άστρα, που είναι δημιουργήματα και δεν μιλάνε κάθε μέρα με τον Θεό, δεν τον παρακαλάνε, τη στιγμή που ο ίδιος είναι ο δημιουργός των πάντων. Πολλοί λοιπόν βρίσκονται σε σύγχυση ή δεν ξέρουν τι

πιστεύουν.

Και το «σπάσιμο του ροδιού» έχει βαθιές ρίζες στην χώρα μας και φυσικά συνδέεται με την Πρωτοχρονιά.

Άλλο ένα πανάρχαιο έθιμο του λαού μας είναι το «σπάσιμο του ροδιού». Την αυγή της Πρωτοχρονιάς, ο πατέρας του σπιτιού φέρνει μετά την λειτουργία ένα λειτουργημένο συνήθως ρόδι που στην Μικρασία το φυλούσαν στα εικονίσματα ήδη από τις 14 Σεπτεμβρίου, δηλαδή την ημέρα του Σταυρού. Αυτό το ρόδι το σπάει στην αυλή και θεωρείται ότι θα φέρει ευτυχία και χαρά, υγεία και άνθηση χρημάτων. Η δύναμη του ροδιού πίστευαν στην αρχαία Ελλάδα πως ήταν οι κόκκοι του που είναι πολλοί και συμβολίζουν την αφθονία, αλλά και το χρώμα του που επειδή είναι κόκκινο πίστευαν ότι φέρνει καλή τύχη. Όλα αυτά ξεκινούν από την ελληνική μυθολογία και προστάτιδες θεές της ροδιάς ήταν η θεά Ήρα και η Αφροδίτη. Η Ήρα ήταν θεά του γάμου και η Αφροδίτη του πάθους. Επομένως το ρόδι βοηθούσε στην οικογενειακή ευτυχία και τον έρωτα. Γι' αυτό ακόμη και οι νεόνυμφοι σπάζουν το ρόδι στο κατώφλι του νέου σπιτιού τους, συνήθεια που κρατάει από τα ομηρικά χρόνια. Επικρατούν και άλλες συνήθειες βέβαια: Το να μπαίνεις με το δεξί πόδι στο σπίτι, να σπέρνεις τα σπυριά του ροδιού στα δωμάτια, να πατάνε σίδερα για αποφυγή ασθενειών, να αποφεύγουν ορισμένοι να δανείζουν χρήματα την Πρωτοχρονιά ή να πληρώνουν το νοίκι κ.α. με το σκεπτικό πως ότι κάνει κανείς την Πρωτοχρονιά θα συμβαίνει και όλο τον χρόνο. Φυσικά και όλα αυτά είναι προλήψεις και αν κάποιος τα τηρούν μόνο και μόνο για να μην χαθούν τα έθιμα έχει καλώς. Αν όμως τα πράττουν γιατί τα πιστεύουν, τότε βρίσκονται σε προχριστιανικό στάδιο σκέψης και ζωής και δεν έχουν γνωρίσει ακόμη δυστυχώς ότι ο Χριστός έδωσε τέλος στο πεπρωμένο, την ανασφάλεια και τους μεταφυσικούς φόβους των ανθρώπων.

Λίγοι όμως γνωρίζουν ότι οι γιορτές αυτές συνδέονται με το χειμερινό ηλιοστάσιο.

Βρισκόμαστε στο τέλος του δωδεκαήμερου των Χριστουγέννων. Μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα κυριαρχούν τρεις κύριες εορτές της Εκκλησίας: Τα Χριστούγεννα, η Πρωτοχρονιά και τα Θεοφάνεια. Είναι γιορτές του χειμερινού ηλιοστασίου και γεννήθηκαν για να εμβαθύνουν οι χριστιανοί στην πίστη τους, αλλά και για να καταπολεμηθούν οι ειδωλολατρικές γιορτές των Ρωμαίων, που απομάκρυναν πολλούς από τον δρόμο της Εκκλησίας. Οι πιστοί στην καρδιά του χειμώνα, ξεκουράζονται όχι μόνο με τον εκκλησιασμό και την υμνολογία, αλλά και μέσα από το οικογενειακό και συγγενικό φαγητό, τις φωτιές στο τζάκι, τα τραγούδια, το καλό κρασί, τα λαϊκά όργανα και τις διάφορες εκδηλώσεις. Μέσα από όλα αυτά υμνείται ο δημιουργός του κόσμου. Από τα πανάρχαια εξάλλου χρόνια, οι άνθρωποι έβλεπαν τον ήλιο άλλοτε να μικραίνει, άλλοτε να μεγαλώνει και αισθάνονταν φόβο και ανησυχία. Έτσι ο ήλιος, η υλική πηγή ζωής, δέθηκε με δύο ημερομηνίες: Εκείνη στις 21-24 Ιουνίου και από τις 21-26 Δεκεμβρίου. Τον Ιούνιο έχουμε το θερινό ηλιοστάσιο και τον Δεκέμβριο το χειμερινό ηλιοστάσιο. Το θερινό ηλιοστάσιο είναι η μέρα που ο ήλιος κάνει την μεγαλύτερη τροχιά του γύρω από τη γη, άρα έχουμε και τη μεγαλύτερη ημέρα, και το χειμερινό ηλιοστάσιο ο ήλιος κάνει την μικρότερη

τροχιά γύρω από τη γη, άρα έχουμε την μικρότερη ημέρα. Μετά από το χειμερινό ηλιοστάσιο δηλαδή οι μέρες μεγαλώνουν και δημιουργούν σε όλους χαρά, κέφι για τραγούδι, χορό και διάθεση φιλική. Γι' αυτό και πανηγύριζαν οι ειδωλολατρικοί λαοί όχι μόνο με φωτιές και φαγητό, αλλά και με όργια, πολύ αλκοόλ και θυσίες με αίματα. Βλέποντας η Εκκλησία τον κίνδυνο αυτό, σκέπασε τις γιορτές των ειδωλολατρών με χριστιανικές γιορτές και δημιούργησε καταλυτική ατμόσφαιρα για το συμφέρον των πιστών. Τις μέρες αυτές ακόμη οι χθόνιες δυνάμεις -δαιμονικά και καλικάντζαροι- αγωνίζονται να επιβιώσουν και να μην υποταχθούν στη δύναμη του Θεανθρώπου, που συμβολικά προβάλλονται μέσα από την Γέννηση και την Βάπτισή του.

Δαιμονικά στοιχεία και καλικάντζαροι.

Στην δική μας λαογραφία, οι καλικάντζαροι είναι δαιμόνια που ανεβαίνουν πάνω στην γη την περίοδο του δωδεκαημέρου. Όλο τον υπόλοιπο χρόνο με τσεκούρια προσπαθούν να κόψουν το δέντρο της γης. Στο τέλος του χρόνου, το δέντρο είναι έτοιμο να πέσει. Τότε οι καλικάντζαροι ανεβαίνουν στην επιφάνεια για να διασκεδάσουν κι αυτοί. Γυρίζουν κάτω με τα Φώτα, διωγμένοι από τον αγιασμό των υδάτων, αλλά τότε βρίσκουν το δέντρο θρεμμένο και ξαναρχίζουν το κόψιμο απ' την αρχή. Είναι μαυριδεροί, με κόκκινα μάτια και τριχωτό σώμα. Όλοι είναι κακοί και πονηροί και μαλώνουν συνεχώς μεταξύ τους. Μπαίνουν στα σπίτια κυρίως από την καπνοδόχο, τους αρέσουν πολύ τα γλυκίσματα και διώχνονται με την αναμμένη φωτιά στο τζάκι. Το όνομά τους καλικάντζαρος, σημαίνει καλός κάρθαρος, δηλαδή καλό σκαθάρι. Ενσαρκώνουν πανάρχαιους φόβους του ανθρώπου, διότι μπαίνουν στα σπίτια από τις χαραμάδες, τις κλειδαρότρυπες και ιδίως την νύχτα. Λερώνουν τα φαγητά και αναστατώνουν τα σπίτια. Οι μορφές των καλικάντζαρων προέρχονται είτε από τους αρχαιοελληνικούς σατύρους είτε όπως λέει η παράδοση είναι οι βρικολακισμένες ψυχές των στρατιωτών του Ηρώδη τους οποίους ο αιμοσταγής βασιλιάς διέταξε να σκοτώσουν τα αρσενικά μέχρι δύο ετών νήπια της Βηθλεέμ.

Ο αγιασμός των υδάτων και τα Θεοφάνεια

Στην γιορτή των Θεοφανείων ή Επιφανείων ή Φώτων, φάνηκε στον κόσμο η Αγία Τριάδα. Η φωνή του Θεού Πατέρα, ο Γιος του Θεού να βαπτίζεται και το Άγιο Πνεύμα «εν είδει περιστεράς» βεβαίωσε την αλήθεια του ευαγγελικού λόγου. Γι' αυτό και είναι μεγάλη γιορτή της Εκκλησίας. Κατά τη διάρκεια των Θεοφανείων γίνεται ο μεγάλος αγιασμός των νερών. Σκοπός είναι ο εξαγνισμός του νερού που είναι το πολυτιμότερο στοιχείο ζωής. Αγιάζεται το νερό και όλη η φύση, μετατρέπεται σε φορέα της χάριτος του Θεού για τη σωτηρία των ανθρώπων. Η Εκκλησία επειδή ενδιαφέρεται για την οικολογία και σέβεται τη φύση έχει ακολουθίες για τη φύση, τα ζώα, τα αντικείμενα και τις ασχολίες του ανθρώπου, όπως το λάδι, το νερό, το κρασί κ.α. Σε όλα αυτά προβάλλει τον σταυρό. Ο σταυρός ρίχνεται στη θάλασσα γιατί είναι ξύλο πλέον σωτηρίας, αφού μαρτύρησε πάνω του ο Χριστός. Και μας δείχνει ότι πρέπει να συνοδεύει κάθε πιστό χριστιανό. Φυσικά, ο ίδιος ο Χριστός άγιασε αρχικά τα νερά, με την βάπτισή του, και οι μαθητές του βάπτισαν μεγάλο πλήθος κόσμου. Επομένως ο Κύριος ήταν εκείνος που

μας έδειξε την χρήση του νερού σαν μέσο εξαγνισμού. Και λίγο πριν βέβαια ο άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, ο αποκαλούμενος και Βαπτιστής.

Η σχέση μεγάλου και μικρού αγιασμού

Εκτός από τον μεγάλο αγιασμό, είναι σε χρήση από την Εκκλησία όπως γνωρίζουμε και ο μικρός αγιασμός, που τελείται την Πρωτομηνιά, στα εγκαίνια σπιτιών, καταστημάτων κ.λπ. και παρέχει χάρη για θεραπεία ασθενειών, σωματικών και ψυχικών. Η διαφορά του μεγάλου από τον μικρό αγιασμό είναι συμβολική. Στον μεγάλο αγιασμό λόγω της γιορτής είναι πολύ πλούσιο το περιεχόμενο και αναφέρεται στον Χριστό, ενώ ο μικρός αγιασμός αναφέρεται σε τροπάρια αφιερωμένα στην Θεοτόκο. Η χάρη του Θεού είναι ίδια και για τους δύο αγιασμούς, γιατί δεν παρέχει την χάρη του ο Θεός με μέτρο, και δίνει πάντα την ίδια ευλογία. Δεν δίνει δηλαδή πολύ ευλογία με τον μεγάλο αγιασμό και λίγη ευλογία με τον μικρό. Άλλά όπως είπαμε *τιμητικά* μόνο προηγείται ο μεγάλος αγιασμός γιατί συνδέθηκε με την ανάμνηση του αγιασμού της υλικής κτίσεως από τον Χριστό, αλλά και με το βάπτισμα των κατηχουμένων. Δηλαδή αντλούσαν οι πιστοί απ' αυτόν πριν το βάπτισμα των κατηχουμένων ως ευλογία. Και γι' αυτό ονομάστηκε από τότε μεγάλος αγιασμός. Έμεινε δηλαδή μέσα στην λειτουργία και από τον μεγάλο αγιασμό προήλθε η ονομασία μικρός αγιασμός για κάθε άλλη χρήση στη συνέχεια. Αυτά μας λέει ο άγιος Αθανάσιος ο Πάριος, τον 18^ο αιώνα, ο οποίος είχε ασχοληθεί ιδιαίτερα με το θέμα αυτό. Μικρός αγιασμός δηλαδή ονομάζεται γιατί είναι μικρότερες οι ευχές σε έκταση και γιατί δημιουργήθηκε μετά τον μεγάλο αγιασμό, αλλά και γιατί διαβάζεται σε πολλές άλλες περιπτώσεις κατά τη διάρκεια του χρόνου, ενώ ο μεγάλος αγιασμός τελείται μόνο μια φορά το χρόνο και συνδέθηκε με το βάπτισμα του Κυρίου, ξεκίνησε να τελείται στην αγία γη και τον Ιορδάνη ποταμό και συντάκτης θεωρείται ο Μέγας Βασίλειος. Για να κλείσουμε την παράγραφο πρέπει να πούμε ότι από τα παλιά χρόνια οι πιστοί έπαιρναν στο σπίτι και τον μικρό και τον μεγάλο αγιασμό, τον φύλασσαν για πολλά χρόνια, ράντιζαν το σπίτι και φυσικά τον έπιναν.

Ο λεγόμενος *Santa Claus* ή ο μυθικός *αϊ Βασίλης* με τα κόκκινα ρούχα και το φτερωτό έλκηθρο.

Ο Santa Claus δεν είναι άλλος από τον δικό μας άγιο Νικόλαο ενωμένο όμως με μύθους βορειοευρωπαϊκούς. Ο γνωστός μας μεγάλος άγιος Νικόλαος, επίσκοπος Μύρων της Μικράς Ασίας, ο άγιος των φτωχών, των απόρων κοριτσιών, των παιδιών και των ναυτικών, έγινε πολύ γνωστός στην Ευρώπη μετά την κοίμησή του το 345 μ.Χ. Οι προτεστάντες στην συνέχεια δεν τον τιμούσαν ιδιαίτερα γιατί γενικά αρνούνται την τιμή προς τους αγίους. Όμως είχε ριζώσει η φήμη του στην Γερμανία και Ολλανδία. Γι' αυτό και παρέμεινε σαν φιγούρα της λαϊκής φαντασίας. Όταν οι Ολλανδοί μετέφεραν την ιδέα του αγίου Νικολάου στην Αμερική τον 17^ο αιώνα, παρουσιάστηκε σιγά σιγά σαν καλοκάγαθος παππούς. Και το 1809 παρουσιάστηκε με την μορφή του αϊ Βασίλη να έρχεται πάνω σε άλογο την παραμονή της γιορτής του αγίου Νικολάου. Με τον καιρό η γιορτή του επειδή συνδέθηκε με δώρα προς τα παιδιά μετακινήθηκε την 1^η Ιανουαρίου. Η μορφή του αγίου Νικολάου στη συνέχεια αναμείχθηκε με γερμανικούς και Σκανδιναβικούς

μύθους και κατέληξε να πετάει με έλκηθρο, να φοράει γούνα, να έχει κάτασπρη γενειάδα, να είναι χοντρός και να κατεβαίνει από καμινάδες. Και όλα αυτά τα έκανε γιατί ήταν για τους ξένους τελώνιο, στο ανάστημα νάνος και συνοδευόταν από ξωτικά. Έτσι κατασκευάστηκε ο Άι Βασίλης, ο οποίος βέβαια σε πολλές χώρες της Ευρώπης έχει άλλες ονομασίες όπως Σεν Νικολά, Φάδερ Κρίστας (πατέρας των Χριστουγέννων), γεροχειμώνας, άρχοντας του χιονιού κ.λπ. Το 1931 ο Άι Βασίλης παίρνει την μορφή που έχει και σήμερα από την Coca Cola, η οποία ανέθεσε σε έναν αμερικανό καλλιτέχνη να οριστικοποιήσει την μορφή του καλοκάγαθου γέροντα σαν διαφημιστικό της προϊόν. Έτσι ο καλλιτέχνης τον σχεδίασε μεγαλόσωμο, του έδωσε το κόκκινο χρώμα της Coca Cola και τον έβαλε να δωρίζει τα μπουκάλια της.

Ποιος είναι ο δικός μας Μέγας Βασίλειος

Ο δικός μας Άγιος Βασίλειος υπήρξε άγιος των γραμμάτων, μέγας πατέρας της Εκκλησίας, αρχιεπίσκοπος Καισαρείας της Καππαδοκίας, ασκητικός και αδύνατος. Όχι πρόσωπο καλοπέρας και ευτραφής, όπως παρουσιάζεται ο άγιος Βασίλης της διαφήμισης. Μοίρασε την περιουσία του στους φτωχούς, ήταν φιλόανθρωπος και ελεήμονας, έτρεφε χιλιάδες κόσμο που είχε ανάγκη και ίδρυσε μάλιστα ολόκληρη πόλη, την Βασιλειάδα, η οποία περιείχε ιδρύματα για ανακούφιση των ασθενών. Έφυγε για την άνω Ιερουσαλήμ σε ηλικία 49 ετών και επειδή πέθανε την 1^η Ιανουαρίου του 379 μ.Χ. καθιερώθηκε να γιορτάζεται την Πρωτοχρονιά. Υπήρξε πανεπιστήμονας όσο ζούσε και έμεινε στην μνήμη του λαού να διδάσκει τα παιδιά το αλφαβητάριο, να ευλογεί τους ανθρώπους και να προσφέρει αγάπη, όχι να μοιράζει δηλαδή δώρα στα παιδιά, αλλά αντίθετα όπου πάει σύμφωνα με τη λαϊκή παιδαγωγική φαντασία να τον κερνάνε οι νοικοκυραίοι ξηρούς καρπούς και σπιτικά γλυκά. Με τα συγγράμματά του καταπολέμησε την μαγεία, την αστρολογία και τον αποκρυφισμό, ενώ ο αμερικάνος άγιος Βασίλης είναι ο ίδιος μάγος, πετάει και κάνει παρέα με ξωτικά. Με λίγα λόγια ο παχύσαρκος άγιος που μπαίνει από καμινάδες, είναι ο άγιος των καταναλωτών και της Κόκα κόλα που δεν ενδιαφέρεται για την μόρφωση παρά για την εφήμερη ευτυχία, την καλοπέρας και την μαγεία των Χριστουγέννων, τα εφέ δηλαδή και την φαντασία και όχι για την ουσία των Χριστουγέννων, που είναι η σωτηρία των ανθρώπων δια του Θεανθρώπου, όπως σε όλη του την ζωή δίδαξε με τα λόγια και το παράδειγμά του ο Μέγας Βασίλειος.

Τα Θεοφάνια ή κοινώς Φώτα. Ποιος είναι ο συμβολισμός τους και γιατί δίνουν και οι τέσσερις ευαγγελιστές τόση σημασία στην βάπτισή του Χριστού

Ο ευαγγελιστής Λουκάς περιγράφει την βάπτισή του Χριστού ως εξής: «όταν βαπτίστηκαν όλοι και βαπτίστηκε και ο Ιησούς, την ώρα που προσευχόταν άνοιξε ο ουρανός και κατέβηκε σ' αυτόν το άγιο Πνεύμα με ορατή μορφή, σαν περιστέρι. Κι ήρθε φωνή από τον ουρανό που έλεγε: Εσύ είσαι ο αγαπημένος μου Υιός, εσύ είσαι ο εκλεκτός μου» (3,21). Για να τα καταλάβουμε καλύτερα πρέπει να θυμηθούμε τι γινόταν κατά την ενθρόνιση των εβραίων βασιλιάδων, σύμφωνα με την παλιά ιουδαϊκή παράδοση. Οι βασιλιάδες τότε, όπως ο Σαούλ. Ο Δαβίδ, ο Σολομώντας λέγονταν χριστοί επειδή χρίονταν από κάποιο προφήτη με λάδι ή μύρο. Αργότερα, κατά την επίσημη ανακήρυξη στο βασιλικό αξίωμα, ψαλλόταν ο 2^{ος} ψαλμός, όπου ο

Θεός λέει στον χριόμένο: «Εσύ είσαι ο αγαπημένος μου υιός, εγώ σήμερα σε εγέννησα» Έτσι και ο Ιησούς, ο απόγονος του Δαβίδ, χρίεται από τον Βαπτιστή και Προφήτη Ιωάννη Μεσσίας που σημαίνει χρισμένος, χριστός και βασιλιάς του καινούργιου κόσμου του Θεού. Ένας βασιλιάς που δεν έχει σχέση όμως με την καταπίεση και εξουσία επίγειων καθεστώτων.

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της βασιλείας του Χριστού, όπως φαίνεται στην βάπτισή του

Μιλάμε συνεχώς για βασιλεία του Χριστού γιατί ο τότε κόσμος γνώριζε μόνο βασιλείς και αυτοκράτορες. Ένα χαρακτηριστικό της βασιλείας του Χριστού είναι η τεράστια σημασία που δίνεται πλέον στο Άγιο Πνεύμα. Ενώ παλιά οι βασιλιάδες χρίονταν με λάδι ή με μύρο, ο Ιησούς χρίεται με το Πνεύμα το Άγιο, που κατεβαίνει σ' αυτόν με την μορφή περιστεριού. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία. Γιατί ο κόσμος, σ' αυτή την ιστορική φάση που περνάει, είναι υποταγμένος στον σατανά. Στο πνεύμα δηλαδή του ψέματος, της βίας και της αδικίας. Αντίθετα, ο καινούργιος κόσμος της βασιλείας του Χριστού χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία του Πνεύματος του Θεού που είναι πνεύμα δικαιοσύνης, χαράς, ειρήνης και ελευθερίας. Καθετί που είναι σωστό, δίκαιο, αγαθό και ωραίο έχει πηγή το Πνεύμα του Θεού. Φορέας λοιπόν ενός τέτοιου Πνεύματος είναι ο Χριστός. Τέτοιο είναι και το Πνεύμα της νέας Βασιλείας. Μετά, η θεοφάνεια της βάπτισης έχει σχέση και με την παλιά προφητεία του Ησαΐα για τον «Δούλο του Θεού». Τι έλεγε η προφητεία; «Να, αυτός είναι ο δούλος που διάλεξα · ο αγαπητός που αγάπησα. Θα θέσω το πνεύμα μου πάνω σ' αυτόν και θα κηρύξει στα έθνη της γης...» (42,1). Ο δούλος λοιπόν του Θεού δεν θα έρθει να εξουσιάσει τους λαούς όπως οι άλλοι βασιλιάδες. Θα έρθει στον κόσμο ως ταπεινός διάκονος και θα προσφέρει τον εαυτόν του στην υπηρεσία των άλλων. Όλα αυτά επαληθεύονται στο πρόσωπο του Χριστού. Και τέλος όταν ο ιερέας στην δική μας βάπτισή μας αλείφει με λάδι, μας καλεί να παλέψουμε σαν πνευματικοί αθλητές για να γίνει πραγματικότητα ο κόσμος της χάριτος του Χριστού με την δική μας υπηρεσία και συμβολή.

Γιατί να μην βαπτιζόμαστε μεγάλοι όπως ο Χριστός και μας βαπτίζουν σε τόσο μικρή ηλικία. Τι συνέβαινε στην πρώτη Εκκλησία;

Στα πρώτα χριστιανικά χρόνια βαπτίζονταν οι άνθρωποι μεγάλοι διότι δεν υπήρχαν οικογένειες χριστιανικές για να μεγαλώσουν παιδιά με χριστιανική ανατροφή και να τα βαπτίσουν με την θέληση των γονέων. Ήταν όλοι δηλαδή είτε Ιουδαίοι είτε εθνικοί στην θρησκεία. Μετά, από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, μετά την προτροπή του Κυρίου "**Πορευθεντες μαθητευσατε πάντα τα εθνη βαπτιζοντες αυτους εις το ονομα του Πατρος και του Υιου και του Αγιου Πνευματος**" (Ματθ. 44,19) και πιστή η πρώτη Εκκλησία στην ανάγκη χριστιανικής αγωγής των παιδιών, σύμφωνα με τα λόγια του **Θεανθρώπου** «αφήστε τα παιδιά και μην τα εμποδίζετε να έλθουν σε μένα» (Ματθ. 19, 13-15), βαπτίζονταν και τα νήπια. Συγκεκριμένα βαπτίζονταν ολόκληρες οικογένειες μέσα στις οποίες υπήρχαν και πολλά παιδιά, αρχής γενομένης με το κήρυγμα του απ. Πέτρου, που κάλεσε όλους τους παρευρισκόμενους να βαπτισθούν (τρεις χιλιάδες ανθρώπους), μικρούς και μεγάλους, με τα λόγια: «αυτά που υποσχέθηκε ο Θεός είναι για σας και για τα

παιδιά σας» (Πραξ. 2, 38-39). Έτσι, η θεοσεβής Λυδία από την πόλη των Θυατείρων, **βαπτίσθηκε αυτή και οι οικιακοί της** (Πραξ. 16,15), ο δεσμοφύλακας του Παύλου και του Σίλα **βαπτίσθηκε αυτός και όλοι οι δικοί του** (Πραξ. 16,33), καθώς **και η οικογένεια του Στεφανά** από τον απ. Παύλο (Α' Κορ. 1,16).

Να στερήσουν, αλήθεια, οι Χριστιανοί από τα παιδιά τους τον Παράδεισο, αφήνοντάς τα αβάπτιστα, όταν γνωρίζουν πως χωρίς το Άγιο Βάπτισμα δεν ανήκει κανείς στην Εκκλησία ως μέλος του Σώματος του Χριστού; (Α' Κορ. 12,12-13). Είναι δυνατόν; Με το ίδιο σκεπτικό που από καθήκον περιέτεμναν τα μωρά τους οι Ισραηλίτες και σήμερα τα μαθαίνουν οι γονείς τη γλώσσα τους ή γραφή και ανάγνωση ή τα εμβολιάζουν κατά των διαφόρων ασθενειών και χορηγούν αντιβιώσεις, χωρίς να τα ρωτήσουν, βαπτίζουν οι χριστιανοί γονείς τα παιδιά τους, διότι πιστεύουν, και έτσι είναι, ότι αυτό τα προφυλάσσει από κάθε πνευματικό κίνδυνο και τα οπλίζει με πνευματική πανοπλία κατά του αρχεκάκου όφους, του Σατανά, οδηγώντας τα στην κατά χάρη ένωση με τον Ιησού Χριστό.